

A MADEIRA NA RESTAURACIÓN DE VIVENDAS: VANTAXES AMBIENTAIS

Por Adela Figueroa

Alternativa sustentábel nun momento histórico de crise. Modernidade na concepción das vivendas. Interrelación entre madeira, pedra e cemento; entre o mundo dos vivos e a morte representada polas "urbanizacións especulativas".

O Castañar Gallego de Hervás é moi apropiado para a explotación de madeira, por ter árbores de fuste dereito e manter a mesma idade no seu conxunto, a través de cortes discriminados.

A RESTAURACIÓN SUSTENTÁBEL

Desde o punto de vista da ecoloxía e do desenvolvemento sostíbel, a restauración ten que ser vista como a grande esperanza para conservar o noso riquísimo patrimonio cultural; para non facer ocupacións novas do territorio; para rescatar os vellos oficios, que estaban a ser abandonados; para dar traballo a un grande número de operarios, nos que prime a especialidade e o oficio por riba da cantidade; e pola utilización dos materiais nóbeis e tradicionais, como a madeira.

Este novo-vello concepto trae unha serie de consecuencias interesantes

para o ambiente como a utilización de madeiras, preferentemente a outros materiais, o que implica fomentar os traballos no monte. Temos abandonado o monte por no resultar rendíbel, mais agora coa promoción desta materia prima favorécese o incremento do seu valor e tamén do cultivo dos bosques, o que axudará á combater a contaminación global. Cada árbore representa moitas toneladas de CO₂ retiradas da atmosfera.

A madeira representa unha alternativa máis ecolóxica que a masiva utilización do cemento. As cimenteiras son obxectivo número un no Protocolo de

Quioto, por seren as fábricas que máis afectan á alteración composicional da atmosfera da Terra. Mesmo, a madeira pode ser obtida a partir de boas prácticas ambientais, de bosques sustentábeis, recuperando outros usos.

CASTAÑAR GALEGO DE HERVÁS

Nunha recente viaxe organizada pola Asociación Forestal de Galicia, visitamos o "Castañar Gallego de Hervás", na provincia de Cáceres. Son 270 hectáreas que fornecen madeira de alta calidade (exemplares de alto porte, con 20 m. de altura) sen nós, e que mantén a mesma idade para o conxunto, polo manexo que se fai do mesmo. Só se tala mediante entresacas, as plantacións son moi densas para favorecer o crecemento en altura e aproveítase case todo: varas para cestería, madeira de calidade para aserradeiros, residuos para biomasa, cogomelos no tempo. O Castañar de Hervás dá vida a todo o Val de Ambroz de diversas formas (turismo, aserradeiros, traballo de carpintaría, tallaría ou cestería e froitos) e favorece unha rica fauna alí refuxiada. En definitiva, representa un exemplo de explotación racional do medio.

Este caso ensina como o manexo ambiental e sostíbel produce unha riqueza xeralizada e perdurábel ao longo do tempo. Nós temos soutos fermosos, como os da Serra do Courel ou por toda a Galiza interior. E aínda está na memoria da xente a explotación e uso das madeiras nóbeis, alén dos cultivos de eucalipto para celulosas. A demanda para a construción, tamén nos pon fronte as nosas carencias para atender a este mercado. Esta demanda vai poder tirar dun cultivo máis racional dos nosos montes. Alguén me pode dicir que as especies nóbeis son de lento crecemento. Se o tivesemos feito hai 30 anos xa as teríamos prontas. Daquela

foron moitas as voces que alertaban do perigo de orientar a produción forestal masivamente para o eucalipto, do dano que facía a fábrica da celulosa ao tirar da demanda desta especie e que mudou a paisaxe da maioría das nosas montañas. Cómpre porse a andar. Neste senso, a Consellaría de Vivenda está a favorecer os fluxos de enerxía e de materia entre os diferentes elementos do ecosistema social.

VIVENDAS ABANDONADAS

Levamos escoitando falar do problema da vivenda desde hai moito tempo e sabemos que na actualidade hai máis de un millón de vivendas sen ocupar no Estado español. Restaurar as que están xa construídas semella unha acción de sentido común. Observamos como as nosas mellores paisaxes están sendo destruídas para seren ocupadas por bloques de vivendas en urbanizacións de dubidosa estética, que alteran de xeito irreversible o noso patrimonio paisaxístico e o noso medio ambiente máis prezado (vexase se non Sanxenxo ou Raxó (na Ría de Pontevedra), Barreiros (na Mariña Lucense) e un longuísimos etcé-

tera. Tamén asistimos impasíbeis e consternadas aos crecementos desordenados das nosas vilas, servindo a intereses especulativos e non á necesidade – recoñecida na Constitución– de toda a cidadanía a ter unha vivenda digna. Só en Lugo, calcúlase que hai máis de dúas vivendas por cada habitante, a maior parte delas desocupadas, mais a prezos inasequíbeis para a maioría da poboación.

A restauración implica outro tipo de desenvolvemento. Non incrementa o espazo ocupado polas vivendas. Recupera a nosa estética tradicional. Favorece a habitabilidade das nosas vilas nos seus cascos históricos, reducindo o gasto enerxético debido aos transportes. Inspira o disfrute das rúas percorridas a pé e os espazos comúns. O pequeno comercio, propio dos vellos burgos, recupera a súa oportunidade de sobrevivencia. En definitiva, dáselle vida ás cidades e favorécese a socialización da poboación. Representa a entrada na maioría de idade urbanística, o abandono do desenvolvemento da vivenda especulativa que nos levou ao caos económico, social e ambiental.

© Alberte S.R.

III Congreso de Educación Ambiental dos Centros de Ensino da Coruña

ESPAZOS PARA CONSERVAR

DEPENDAMOS O NOSO
PATRIMONIO NATURAL

Maio 2009

Máis información:

educacion@ceida.org www.ceida.org tel. 981 630 618

Destinado aos Centros de Ensino
da provincia da Coruña

Axuda económica aos
proxectos participantes

